

Jaworski, Tadeusz

Informacja o nowych aktach prawnych w zakresie kultury

Muzealnictwo 30, 34-39

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

La participation de Karol Estreicher dans les préparatifs des alliés à la restitution des oeuvres d'art confisquées pendant la II-ème Guerre Mondiale

L'article présente la participation de Karol Estreicher dans les préparatifs et dans l'organisation de la restitution des oeuvres d'art en fonction des travaux dirigés dans ce domaine par les forces armées, les gouvernements et les organisations des alliés pendant la II-ème Guerre Mondiale. Dès 1940, Estreicher commença à organiser en France le Bureau de Révendication des Pertes Culturelles qui fonctionnerait jusqu'à la fin de la guerre en tant qu'organisme dépendant du Gouvernement Polonais de l'Emmigration. Transféré à Londres, le Bureau réunit une documentation détaillée des pillages des oeuvres d'art polonais par l'occupant allemand. On élaborera aussi des projets justifiés de demandes de restitution et d'autres documents. A côté du travail de revendication des oeuvres d'art polonaises, Karol Estreicher étendit ses activités aux milieux britanniques et américains. Grâce à son initiative, en 1941, on créa auprès du Central Institute of Art and Design à Londres, le comité international pour reconstruction culturelle de l'Europe. En conséquence de son voyage aux Etats-Unis, fin 1942/début 1943, on y créa des organisa-

tions qui avaient pour but la préparation de la restitution des biens culturels en Europe et on organisa des unités spécialisées dans l'armée américaine. Karol Estreicher était aussi très actif à la Conférence des Ministres Alliés de l'Education (CAME) — future UNESCO. Grâce à l'initiative polonaise on créa dans le cadre de la Conférence le „Committee on the Protection and Restitution of Cultural Material” (appelé Comité de Vaucher), composé par les représentants des pays occupés. Karol Estreicher était l'un de ses membres et experts. Le comité rédigea entre autres: „Scheme for the Restitution of Objects of Art”, „Books and Archives” et d'autres documents. Il réunit également une riche documentation à propos de l'exportation pour l'Allemagne des biens culturels de plusieurs pays européens. Tous les documents et les nombreuses opinions des experts britanniques et américains confirment l'importance des activités de Karol Estreicher pour préparer les bases juridiques et organiser la restitution des biens culturels en Europe après la guerre.

Tadeusz Jaworski

Informacja o nowych aktach prawnych w zakresie kultury

W 1984 r. weszły w życie liczne akty prawne o istotnym znaczeniu dla kultury, w tym także dla działalności muzeów i pracowników muzeów. Poniższa informacja dotyczy:

- ustawy o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury;
- niektórych aktów prawnych wykonawczych do tej ustawy;
- ustawy o ustanowieniu tytułu honorowego „Zasłużony dla Kultury Narodowej”;
- ustawy o instytucjach artystycznych;
- niektórych aktów prawnych wykonawczych do ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Sejm PRL uchwalił 26 kwietnia 1984 r. ustawę o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury.

Upowszechnianiem kultury — w rozumieniu tej ustawy — jest działalność polegająca na udostępnianiu wartości kultury narodowej i światowej, włączaniu ich do społecznego obiegu i umożliwianiu szerokiego odbioru, na inspirowaniu i organizowaniu jednostek i grup obywateli do aktywnego i twórczego uczestniczenia w życiu kulturalnym kraju, regionu, środowiska. Upowszechnianie kultury to tworzenie warunków do rozwoju talentów twórczych i twórczości kulturalnej oraz aktyw-

ności społecznej w sferze kultury, zwłaszcza w społecznym ruchu kulturalnym, a także kultywowanie i rozwijanie regionalnych tradycji kulturalnych, twórczości ludowej i folkloru.

Celem upowszechniania kultury jest wzbogacanie osobowości człowieka, kształtowanie ideowych, moralnych i patriotycznych postaw obywateli, stosunków i zasad współżycia społecznego, umacnianie więzi międzyludzkich oraz rozwijanie kultury pracy, wypoczynku i życia codziennego. Upowszechnianie kultury powinno służyć integrowaniu społeczeństwa oraz zmniejszaniu dysproporcji między środowiskami i regionami w dostępie do dóbr kultury i udziale w tworzeniu jej wartości. Upowszechnianie kultury jest częścią polityki społeczno-gospodarczej państwa. Zadania związane z upowszechnianiem kultury są ujmowane w centralnych i terytorialnych planach społeczno-gospodarczych.

Zadania związane z upowszechnianiem kultury realizują:

- instytucje i placówki, dla których upowszechnianie kultury stanowi podstawową działalność;
- jednostki organizacyjne, dla których upowszechnianie kultury stanowi część ich statutowej działalności, szczególnie instytucje artystyczne, jednostki księgarstwa oraz inne jednostki organizacyjne rozpowszechniania książek, filmu, muzyki i plastyki, szkoły oraz inne jednostki oświatowo-wychowawcze i naukowe, wydawnictwa, prasa, radio, telewizja, jednostki gospodarki społecznej i nie społecznej produkujące dobra lub świadczące usługi mające znaczenie dla upowszechniania kultury;
- stowarzyszenia społeczno-kulturalne i naukowe, związki twórców oraz inne organizacje społeczne.

Wszystkie jednostki organizacyjne, o których wyżej mowa, realizują zadania związane z upowszechnianiem kultury w zakresie i formach określonych we właściwych dla nich przepisach, statutach bądź regulaminach.

Instytucjami i placówkami upowszechniania kultury są w rozumieniu ustawy:

- domy kultury, ośrodki i kluby kultury oraz świetlice;
- galerie sztuki współczesnej i salony sztuki;

- ośrodki badań i dokumentacji zabytków, filmu, muzyki oraz innych dziedzin kultury;
- ośrodki doskonalenia i dokształcania kadr upowszechniania kultury, a także muzea i biblioteki.

Jednostka organizacyjna upowszechniania kultury działająca samodzielnie na podstawie statutu i prowadząca samodzielną gospodarkę finansową jest instytucją, jeśli wchodzi w skład innej jednostki organizacyjnej — jest placówką upowszechniania kultury.

Do podstawowych zadań instytucji i placówek upowszechniania kultury należy w szczególności:

- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury;
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką;
- tworzenie warunków dla rozwoju kultury robotniczej i ludowej, folkloru oraz rękodzieła ludowego i artystycznego;
- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych.

Przedmiot i szczegółowy zakres działania instytucji upowszechniania kultury określa statut. Prezentowana ustawa określa w rozdziale drugim sposób tworzenia instytucji upowszechniania kultury i obowiązki organizatora instytucji. Wprowadza rejestr instytucji upowszechniania kultury oraz ewidencję placówek upowszechniania kultury, a także ustala uprawnienia kontrolne organów prowadzących rejestr (minister kultury i sztuki oraz terenowe organa administracji państwowej stopnia wojewódzkiego) w stosunku do instytucji i placówek upowszechniania kultury. Organ prowadzący rejestr może:

1. Żądać od instytucji lub placówek upowszechniania kultury informacji o realizacji jej statutowych zadań, a także rozliczeń ze środków pochodzących z Funduszu Rozwoju Kultury;
2. Wizytować instytucje i placówki upowszechniania kultury w zakresie działalności programowej oraz wydawać zalecenia powizytacyjne (uprawnienie to przysługuje ministrowi kultury i sztuki w stosunku do

wszystkich instytucji i placówek upowszechniania kultury).

Ustawa reguluje w rozdziale trzecim sprawę udziału społecznego ruchu kulturalnego w upowszechnianiu kultury. Ogólnopolskie i regionalne towarzystwa kultury, stowarzyszenia twórców ludowych i amatorski ruch artystyczny oraz organizacje społeczne prowadzące działalność w dziedzinie kultury określane są w ustawie, jako ważny partner instytucji upowszechniania kultury, uczestniczący w organizowaniu i rozwijaniu życia kulturalnego.

Instytucje i placówki upowszechniania kultury współdziałają ze społecznym ruchem kulturalnym w realizacji swoich statutowych zadań, zasięgają jego opinii, podejmują wspólne inicjatywy i tworzą warunki do ich realizacji. Instytucje i placówki upowszechniania kultury współdziałają z samorządem mieszkańców miast i wsi oraz są obowiązane do rozwijania różnych form działalności kulturalnej. Powyższe postanowienia ustawy określają prawną pozycję społecznego ruchu kulturalnego oraz wskazują na potrzebę uspołecznienia instytucji upowszechniania kultury.

Ustawa określa także problematykę finansowania sfery upowszechniania kultury. Upowszechnianie kultury jest finansowane ze środków własnych jednostek realizujących zadania w zakresie upowszechniania kultury, ze środków przekazywanych przez organizatora instytucji lub placówki upowszechniania kultury oraz z Funduszu Rozwoju Kultury. Upowszechnianie kultury może być również finansowane z dobrowolnych wpłat, darowizn, zapisów osób prawnych i fizycznych, z fundacji oraz z innych źródeł. Instytucje i placówki upowszechniania kultury tworzone i prowadzone przez ministra kultury i sztuki oraz rady narodowe finansowane są z Funduszu Rozwoju Kultury odpowiedniego szczebla oraz ze środków własnych.

Dokładniejszego przedstawienia wymaga rozdział czwarty ustawy, dotyczący pracowników instytucji i placówek upowszechniania kultury. Dotyczy wyłącznie pracowników, którzy merytorycznie zajmują się problematyką upowszechniania kultury, gdyż — zgodnie z art. 31 ustawy — zasady wynagradzania pracowników administracyjnych i obsługi w instytucjach

i placówkach upowszechniania kultury określają odrębne przepisy. Nadmienić należy, że prezentowana ustawa nie narusza przepisów ustawy z 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach oraz przepisów ustawy z 9 kwietnia 1968 r. o bibliotekach. Oznacza to, że merytoryczni pracownicy muzeów i bibliotek (z wyjątkiem pracowników bibliotek fachowych, naukowych, szkolnych i pedagogicznych) uzyskali uprawnienia określone w ustawie, dotyczące możliwości otrzymania: Złotego Krzyża Zasługi — za wyróżniającą pracę, po przepracowaniu 20 lat w instytucjach i placówkach upowszechniania kultury, Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski — za szczególnie wyróżniającą się pracę po przepracowaniu 30 lat w instytucjach i placówkach upowszechniania kultury, a także wyróżnienia odznaką honorową „Zasłużony Działacz Kultury”.

Ustawa określa wymagania kwalifikacyjne pracowników instytucji i placówek upowszechniania kultury, przy czym stanowi w art. 23 ust. 4, że kwalifikacje pracowników muzeów oraz bibliotek określają ustawy o ochronie dóbr kultury i o muzeach oraz bibliotekach. W rzeczywistości kwalifikacje pracowników muzeów określa nie ustawa o ochronie dóbr kultury i o muzeach lecz zarządzenie ministra kultury i sztuki z 30 marca 1984 r. w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania pracowników upowszechniania kultury, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Kultury i Sztuki Nr 2 z 1984 r. Delegacja zawarta w art. 52 ust. 4 ustawy z 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach upoważniająca Radę Ministrów do ustalenia w drodze rozporządzenia szczegółowych kwalifikacji wymaganych od dyrektorów (kierowników) i pracowników muzeów nie została do dzisiaj wykonana!

Wynagrodzenie pracowników upowszechniania kultury składa się z wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego jest uzależniona — zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy — od posiadanego wykształcenia i kwalifikacji oraz rodzaju pracy i jej wyników, a wysokość dodatków — od stażu pracy i pełnionej funkcji, zajmowanego stanowiska i warunków pracy. Pracownicy upo-

wszechniania kultury otrzymują dodatki, a w szczególności za staż pracy, pełnienie funkcji, posiadanie stopni naukowych, znajomość języków obcych, za pracę w porze nocnej oraz za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych lub niebezpiecznych.

Pracownicy upowszechniania kultury, zatrudnieni w instytucjach i placówkach upowszechniania kultury przedsiębiorstw i innych państwowych jednostek organizacyjnych oraz organizacji społecznych i spółdzielczych, są wynagradzani według zasad określonych w ustawie i wydanych na jej podstawie przepisów albo — zgodnie z przyjętym przez tych pracowników wyborem — według zasad obowiązujących w układach zbiorowych pracy lub innych przepisach obowiązujących w ich zakładach pracy. Z przepisu tego wynika, że pracownicy zakładowych instytucji upowszechniania kultury np. zakładowych domów kultury, mają prawo wyboru obowiązującego ich systemu wynagradzania. Może to być system wynagradzania określony w ustawie o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury, a także w przepisach wykonawczych do tej ustawy, bądź system wynagradzania obowiązujący w zakładzie pracy, którego jednostką organizacyjną jest zakładowy dom kultury.

Pracownikom upowszechniania kultury zatrudnionym na terenie wsi, a także miast liczących do 5 tys. mieszkańców przysługuje odrębny dodatek w wysokości 10% zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego. Wynagrodzenie pracowników upowszechniania kultury, zatrudnionych w instytucjach i placówkach upowszechniania kultury, utworzonych przez naczelne i centralne organa administracji państwowej oraz rady narodowe, ulega zmianie w taki sposób, aby jego poziom wzrastał w stopniu nie mniejszym niż poziom przeciętnego wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w jednostkach gospodarki społecznej. Przepis ten jest m.in. dla pracowników muzeów państwowych ustawową gwarancją stałego wzrostu poziomu ich wynagrodzeń, wzrostu nie mniejszego niż wzrost średniego poziomu wynagrodzeń w całej gospodarce społecznej.

Ustawa stanowi w art. 23, że pracownicy upowszechniania kultury powinni:

- mieć odpowiednie kwalifikacje do zajmowanego stanowiska (ogólne i specjalistyczne);
- wykazywać się właściwą postawą etyczną i obywatelską;
- czynnie uczestniczyć w życiu kulturalnym środowiska;
- akceptować i realizować cele polityki kulturalnej państwa;
- są także obowiązani podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.

W celu umożliwienia pracownikom podnoszenia kwalifikacji, ustawa przewiduje utworzenie systemu doskonalenia i doksztalcania pracowników upowszechniania kultury; przewiduje również system okresowych ocen kwalifikacyjnych, którym pracownicy będą podlegać. Ustawa o upowszechnianiu kultury oraz o prawach i obowiązkach pracowników upowszechniania kultury weszła w życie z 1 lipca 1984 r.; została opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 26 z 1984 r.

Spośród aktów prawnych wykonawczych do wyżej przedstawionej ustawy zostały w 1984 r. opracowane i opublikowane:

- 1) rozporządzenie ministra kultury i sztuki z 25 lipca 1984 r. w sprawie prowadzenia rejestru instytucji upowszechniania kultury oraz ewidencji placówek upowszechniania kultury;
- 2) rozporządzenie ministra kultury i sztuki z 25 lipca 1984 r. w sprawie zasad zlecania przez rady narodowe organizacjom społecznym zadań w zakresie upowszechniania kultury i określania sposobu ich finansowania;
- 3) rozporządzenie ministra kultury i sztuki z 25 lipca 1984 r. w sprawie wykazu instytucji upowszechniania kultury o znaczeniu ogólnokrajowym; (rozporządzenia powyższe zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 39 z 1984 r.).
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z 10 września 1984 r. w sprawie szczegółowych zasad nadawania odznaki honorowej „Zasłużony Działacz Kultury”, trybu przedstawiania wniosków o nadanie odznaki, ustalenia wzoru odznaki oraz trybu jej wręczania i sposobu noszenia (rozporządzenie jest opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 49 z 1984 r.).

Pierwsze z wymienionych rozporządzeń reguluje sposób prowadzenia rejestru instytucji (ewidencji placówek) upowszechniania kultury oraz tryb wnioskowania o wpis do rejestru, tudzież zgłaszania placówek upowszechniania kultury do ewidencji. Drugie rozporządzenie reguluje sprawę zlecenia przez rady narodowe organizacjom społecznym i ogniom społecznego ruchu kulturalnego zadań w zakresie upowszechniania kultury oraz sposób finansowania tych zadań. Trzecie rozporządzenie ustala wykaz instytucji upowszechniania kultury o znaczeniu ogólnokrajowym. W wykazie tym, zawierającym 31 pozycji, znajdują się następujące jednostki organizacyjne ochrony dóbr kultury: Ośrodek Dokumentacji Zabytków w Warszawie, Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku, Muzeum-Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Rewolucyjnego w Warszawie, Muzeum Lenina w Warszawie, Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Narodowe w Poznaniu, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum-Pałac w Kozłówce, Muzeum Zamkowe w Malborku, Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie, Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie, Państwowe Zbiory Sztuki na Wawelu, Zamek Królewski w Warszawie oraz muzea martyrologiczne: Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach, Muzeum Stutthof w Sztutowie, Państwowe Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, Państwowe Muzeum na Majdanku, Państwowe Muzeum Oświęcim-Brzezinka.

Czwarte ze wskazanych wyżej rozporządzeń stanowi, że odznaka honorowa „Zasłużony Działacz Kultury” jest nadawana działaczom społecznym szczególnie zasłużonym dla upowszechniania kultury, wyróżniającym się pracownikom upowszechniania kultury oraz innym osobom zasłużonym w dziedzinie kultury i sztuki. Rozporządzenie określa tryb składania wniosków do Ministerstwa Kultury i Sztuki o nadanie odznaki, ustala wzór odznaki, jak również tryb jej wręczenia i sposób noszenia.

15 listopada 1984 r. Sejm uchwalił ustawę o ustanowieniu tytułu honorowego „Zasłużony dla Kultury Narodowej”. Tytuł honorowy „Za-

służony dla Kultury Narodowej” nadaje Rada Państwa osobom szczególnie zasłużonym w tworzeniu wybitnych dzieł kultury narodowej, w działalności artystycznej i naukowej oraz w upowszechnianiu kultury. Posiadanie tytułu honorowego „Zasłużony dla Kultury Narodowej” uprawnia — zgodnie z art. 49 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin — do dodatku do emerytury lub renty w wysokości 20% podstawy ich wymiaru, nie więcej jednak niż 3000 zł. Ustawa o ustanowieniu tytułu honorowego „Zasłużony dla Kultury Narodowej” jest opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 52 z 1984 r.

Doświadczenia funkcjonowania teatrów, instytucji muzycznych i przedsiębiorstw estradowych w warunkach reformy gospodarczej unaocznily konieczność nadania tym instytucjom odmiennej od przedsiębiorstw państwowych formy organizacyjno-prawnej oraz stworzenia dla nich odpowiedniego systemu ekonomiczno-finansowego, dostosowanego do specyfikacji tych instytucji. Prace podjęte w tym kierunku przez Ministerstwo Kultury i Sztuki w 1982 r. zostały zakończone w 1984 r. uchwaleniem przez Sejm ustawy o instytucjach artystycznych. Instytucjami artystycznymi w rozumieniu ustawy są: teatry, filharmonie, opery, operetki, orkiestry symfoniczne i kameralne, zespoły pieśni i tańca, zespoły chóralne. Takimi instytucjami są również inne państwowe jednostki organizacyjne, których wyłącznym lub głównym zadaniem jest organizowanie zawodowej działalności estradowej i rozrywkowej. Podstawowym zadaniem instytucji artystycznych jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa, umożliwianie obywatelom wszechstronnego rozwoju osobowości, kształtowanie ideowych, moralnych i patriotycznych postaw obywateli, socjalistycznych stosunków i zasad współzycia społecznego oraz godne reprezentowanie kultury polskiej za granicą.

W szczególności do zadań instytucji artystycznych należy:

— kształtowanie, prezentacja i upowszechnianie postępowych wartości historycznego i współczesnego dorobku kultury narodo-

wej i humanistycznych wartości kultury światowej;

- rozwijanie, kultywowanie oraz upowszechnianie postępowych tradycji narodowych i regionalnych oraz ochrona dziedzictwa kulturalnego;
- edukacja kulturalna i wychowywanie przez sztukę, a zwłaszcza przygotowanie dzieci i młodzieży do roli przyszłych odbiorców i współtwórców kultury narodowej;
- tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi twórczości i talentów twórczych.

Ustawa reguluje m.in. tryb tworzenia i organizację instytucji artystycznych oraz ich działalność; planowanie działalności oraz jej finansowanie. Ustawa o instytucjach artystycznych jest opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 60 z 1984 r.

Informację dotyczącą ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, zawartą w numerze 28/29 „Muzealnictwa”, wypada uzupełnić wskazaniem opublikowanych aktów prawnych wykonawczych do tej ustawy. Są to

rozporządzenia ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki z 25 lipca 1984 r.:

- w sprawie zasad klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych;
- w sprawie wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych (rozporządzenie określa, które materiały archiwalne mogą być udostępniane przed upływem 30 lat od ich wytworzenia, upoważnia do wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych m.in. dyrektorów muzeów i bibliotek gromadzących i przechowujących materiały archiwalne, które wchodzi do państwowego zasobu archiwalnego oraz określa tryb wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych);
- w sprawie szczegółowego zakresu działania naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych.

Rozporządzenia zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw Nr 41 z 1984 r.

Tadeusz Zaremba

Gabinet Numizmatyczny Muzeum Mazowieckiego w Płocku

W ostatnich latach coraz częściej ukazują się artykuły omawiające poszczególne działy muzealnictwa. Pomimo pewnych luk, jest to materiał bardzo pomocny przy ocenie pracy wielu muzeów. Do takich należy również zamieszczony w ostatnim numerze „Muzealnictwa” raport dra Andrzeja Mikołajczyka, dyrektora Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi, „Numizmatyka w muzeach — próba bilansu”¹. Pomimo pominięcia w nim wielu zbiorów numizmatycznych zgromadzonych w innych muzeach, uznać go należy za kolejny wartościowy materiał, który w sposób syntetyczny i chyba najbardziej obiektywny stara się omówić zasoby numizmatyczne znajdujące się w zbiorach polskich placówek muzealnych. W ten sposób wszystkie, nawet nie wymienione w tym opracowaniu, muzea

otrzymały materiał przydatny do porównań z własnymi zbiorami i dokonania w tej dziedzinie.

Jedną z pominiętych kolekcji numizmatycznych, legitymujących się dość długą historią, jest zbiór numizmatów — nawet banknotów i medali — przechowywanych w Gabinetcie Numizmatycznym Muzeum Mazowieckiego w Płocku. Pominięcie nastąpiło chyba dlatego, że muzeum płockie nie brało udziału w ankiecie z 1965 r., bowiem nie zatrudniało w tym okresie numizmatyka, a zespół obiektów przechowywany był w zapieczętowanych walizkach, w dziale historyczno-artystycznym. By uzupełnić ten brak podajemy w sposób skrótowy najważniejsze dane, pomocne dla wszystkich zainteresowanych zbiorami numizmatycznymi w Polsce.